ÅRSPLAN OG PROGRESJONSPLAN FOR HAVNABAKKEN BARNEHAGE 2026/2027

Innholdsfortegnelse

Årsplanen og Oslo kommunens mål for barnehager 3
Havnabakken barnehage «Et trygt sted for lek og læring» 3
Rammeplanens krav og barnehagens tiltak
Foreldresamarbeid 4
Tilvenning 4
Vennskap og fellesskap 5
Lek 5
Læring 5
Kommunikasjon og språk 6
Samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage 6
Omsorg 7
Medvirkning 7
Livsmestring og helse 7
Danning 8
Bærekraftig utvikling 8
Digital praksis 9
Planlegging, vurdering og dokumentasjon 9
Havnabakkens progresjonsplan for Rammeplanens fagområder **10**
Referanser: 17

Årsplanen og Oslo kommunens mål for barnehager

Årsplanen er et arbeidsdokument som utdyper hvordan de ansatte i Havnabakken barnehagen skal jobbe for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver, og de ulike kvalitetsstandardene for Oslobarnehagene.

Årsplanen tar utgangspunkt i Rammeplanen (2017) og Barnehageloven (2005). Målet for barnehagene er å ivareta barnas behov for trygghet, omsorg og lek. **Barnets beste er alltid det overordnede målet.**

Havnabakken barnehage *«Et trygt sted for lek og læring»*

Havnabakken barnehage er en privat barnehage, som drives som et samvirkelag. Vi har to avdelinger med til sammen 36 barn. Barnehagen ligger rett ved Korsvoll skole. Rett på den andre siden av skolegården ligger Nordmarka for våre føtter, og som brukes flittig hele året. Se vår nettside for mer informasjon. Vi jobber etter «Livets verdier» som er unikt for vår barnehage.

Livets verdier
Hver dag jobber hver ansatt med å innlemme det vi i Havnabakken kaller «Livets verdier» som er:

RESPEKT, MOT, INKLUDERING, TÅLMODIGHET, TAKKNEMLIGHET, OMTENKSOMHET

RAMMEPLANENS KRAV OG BARNEHAGENS TILTAK

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene for å ivareta barnets behov for omsorg,lek, fremme danning og læring som grunnlag for den allsidige utviklingen. Dette er nedfelt i barnehageloven (2005) og Rammeplanen (2017). Barnehagen har et samarbeidsutvalg, dette står det mer om under "Viktig informasjon og progresjonsplan" på barnehagens nettside.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har like stort fokus på relasjon til foreldre, som relasjon til barnet.
- Vi har fokus på åpenhet og tydelig kommunikasjon.
- Vi tar foreldrenes perspektiv med oss i refleksjon og beslutninger.
- Vi gjennomfører kontinuerlige foreldremøter.
- Vi gjennomfører minst 2 foreldresamtaler i året.
- Vi bruker kommunikasjonsverktøyet Kidplan til informasjonsdeling, pedagogisk dokumentasjon samt kommunikasjon med foreldre i gruppe og individuelt.
- Vi bruker observasjonsverktøyet "Alle med" (2016) i foreldresamtaler for å sikre oppfølgning av barnets mestring og utvikling.

Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. På småbarnsavdelingen jobber man etter «Oslostandard for tilvenning i barnehagen».

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi sender velkomstbrev til foreldre og barn.
- Vi har foreldremøte for nye barn i starten av barnehageåret.
- Vi informerer foreldrene om hvordan vi jobber for å gi barna en trygg og god start i barnehagen og gjør foreldrene kjent med Trygghetssirkelen (2014).
- Barnehagen bruker tradisjonell standard for tilvenning med 3 dager, men tilpasser i samarbeid med foreldrene etter barnets behov.
- Barna får utdelt en primær kontakt – en fast voksen de blir ekstra kjent med og er trygg på i oppstarten.
- Vi benytter oss av «Tilknytningsobjekt». Barna får et objekt, for eksempel en bok. Barna blir kjent med objektet hjemme, også har vi dette samme objektet i barnehagen. Dette brukes aktivt for å bygge bro mellom barnehage og hjem.
- Vi deler barna i mindre grupper for å begrense stimuli og at barna blir overveldet av inntrykk

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, muligheten til å danne vennskap og bidra i et sosialt fellesskap. Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser. Vi skal også fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering. Vi har en handlingsplan som heter «Handlingsplan for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehagen».

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi jobber målrettet arbeid med «Livets verdier» (s.4) i det daglige arbeidet.
- Vi jobber med temaer som danner felles opplevelser og som gir inspirasjon til rollelek.
- De ansatte deler barna i lekegrupper slik at barna kan oppdage nye lekevenner.
- De ansatte arrangerer dramalek som hjelper barn med å utvikle fantasi og lekerabling.
- Vi øver på å kommunisere gjennom dramalek.
- Vi har rammer for hvordan vi ønsker at barna feirer bursdager, samt det å bli med andre hjem. Dette for å hindre utenforskap.
- Vi har faste turgrupper for å skape forutsigbarhet og kontinuitet. Gruppene endres ved behov.
- Vi har samlinger om vennskap og utenforskap med vekt på livets verdier (s. 4).

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samspill. Barnehagen skal inspirere til å gi rom for ulik lek både inne og ute. Vi skal også legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi organiserer rommene, setter av tid og endrer lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek. Lekemiljøet skal inspirere og motivere barna inn i lekens verden
- Vi fremmer et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lekens verden.
- Vi observerer, analyserer, støtter, deltar i og beriker leken på barnas premisser.
- Vi er bevisste rollemodeller som tar initiativ til lek som bidrar til at alle barna får plass i ulike typer rollelek.
- Vi lager lekegrupper som kan hjelpe de barna som trenger lekestøtte og gode lekemodeller.

Læring

Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor rammeplanens fagområder. De ansatte skal ha et helhetlig syn på barns utvikling. Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner. Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi involverer barn i daglige gjøremål.
- Vi støtter og beriker barnas initiativ, gir dem rom til å utforske og erfare ting selv
- Vi utfordrer barna og legger til rette for mestring og tiltro til egne evner.
- Vi jobber etter Vygotsky (1978) sin teori om «Den nærmeste utviklingssonen».
- Vi gir barna rom til å være utforskende og nysgjerrige, og vi ønsker å fremme lærelyst.
- Vi reflekterer sammen med barna og hjelper dem å se flere perspektiver.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Se «Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø».

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi leser eventyr og fortellinger tilpasset barnas alder og modenhet.
- Vi involverer barna i daglige gjøremål og setter ord på alt vi ser og gjør sammen.
- Vi sørger for at alle barna får ta ordet ved samlingsstunder, måltider og andre aktiviteter.
- Vi sørger for et godt språkmiljø, som er skjermet for støy og forstyrrelser.
- Vi spiller ballen videre når barna snakker, og søker å utdype samtalen.
- Vi er bevisste på barns ulike kommunikasjonsformer og er observante på NON-verbal kommunikasjon.

Samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen. Se «Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS».

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har et eget ukentlig opplegg for skolestartere. De har en egen gruppe som vi heter Klubben.
- Vi jobber med skoleoppgaver som å kunne kjenne igjen navnet sitt, øve på å skrive navnet og vi øver på finmotoriske bevegelser som å klippe, følge streker og skrive tall og bokstaver.
- Vi leser fortsettelsesbøker og øver på å lytte, huske og fortelle hverandre hva som skjedde i forrige kapittel.
- Vi jobber med barnas selvstendighet, slik at de er forberedt på ulike forventninger som venter dem i skolehverdagen.
- De ansatte tar med seg barna på daglige gjøremål og setter ord på alt de ser og gjør sammen.

- Vi motiverer barna til å tørre og prøve nye ting, og vi gjentar at ingen kan noe før man har øvd masse.
- Vi øver på å lytte til hverandre, hjelpe hverandre, tørre å be om hjelp, tørre å si nei og stå opp for seg selv.

Omsorg

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre. I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Se Oslostandard for samarbeid mellom helsestasjon, barnehage og barneverntjenesten.

Våre tiltak for god omsorg:

- Vi jobber kontinuerlig med vårt barnesyn og å se barn som subjekt.
- Vi er sensitive på barnets signaler og behov.
- Vi reflekterer over vår egen evne til å møte barnet på deres signaler og behov.
- Vi har faglige diskusjoner om tilknytning og barns ulike uttrykksformer.
- Vi bruker Trygghetssirkelen under tilvenningen, og har den med oss i hverdagen.
- Vi bruker «Livets verdier» (s. 4) som verktøy for å støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for hverandre og selv ta imot omsorg.

Medvirkning

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov. Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Våre tiltak for å oppnå barns medvirkning:

- Vi er lydhøre for barnas innspill.
- Vi er bevisste på barns ulike former for kommunikasjon.
- Vi planlegger og vurderer aktiviteter og situasjoner som oppstår i hverdagen.
- Vi inkluderer barna i planlegging av ulike aktiviteter ut ifra barnas alder og modenhet.
- Vi jobber for å være anerkjennende i vår væremåte overfor hvert barn.
- Vi har et samarbeidsutvalg som er aktivt og jobber for et godt samarbeid mellom barnehage og hjem**, hvor fokuset er barnets beste.**

Livsmestring og helse

I Havnabakken barnehage skal barna oppleve trygghet, livsglede, og følelse av egenverd. De ansatte skal sørge for at barna får daglig fysisk aktivitet, og de skal sørge for ro og tid til hvile. De ansatte skal legge vekt på matglede ved alle måltider. Barnehagen skal bidra til at barna trener på å bli selvstendige i daglige gjøremål som å kle på seg selv, be om hjelp, øve på ting som er utfordrende og hevde sin rett.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi skaper matro, samtaler og hygge rundt måltider.
- Vi bruker måltidssituasjoner som en pedagogisk arena.
- De ansatte er aktive rollemodeller i måltidsituasjoner og vi bruker måltidssituasjoner til å styrke fellesskap, samarbeid og samhold i barnegruppen.
- Vi er bevisste på dynamikken i barnegruppen og gjør endringer for å fremme et trygt og godt lek- og læringsmiljø.
- Vi er bevisste på at anerkjennelse av barn er forebyggende for utvikling av lav selvfølelse.
- Vi veileder barna i påkledning og utfordrer barna ut ifra det enkeltes barn utgangspunkt.
- Vi har fokus på barnets autonomi, kropp og grenser.
- Vi har et helthetlig perspektiv på fysisk, psykisk og seksuell helse

Danning

Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse. Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Danning skal ses som en kontinuerlig prosess for barn og ansatte, og er en del av sosialiseringsprosessen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi gir barna støtte og hjelp til og i sosialt samspill.
- Vi veileder barna da det oppstår konflikter.
- Vi er bevisste på å fremme at vi alle er ulike, og støtter dem ved å synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.
- Vi er bevisste på at vi er rollemodeller for barna og at de speiler våre handlinger.
- Vi reflekterer sammen med barna og inviterer dem inn i utforskende samtaler.
- Vi er ydmyke i møte med barns uttrykk og ser barnet som likeverdig subjekt.

Bærekraftig utvikling

Barnehagen skal gi barna naturopplevelser og de skal bli kjent med naturens mangfold. Vi skal lære barna å ta vare på seg selv, hverandre, leker, inventar og naturen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi gir barna naturopplevelser i nærmiljøet og på lengre turer.
- Vi går turer på barnas premisser, slik at barna opplever glede og mestringsfølelse.
- Vi viser respekt for småkryp, fugler og alt dyreliv vi møter på vår vei.
- Vi er rollemodeller i naturen hvor vi plukker søppel og rydder etter oss.
- Vi viser interesse og respekt for naturen.
- Vi undrer oss sammen med barna over ting vi opplever og ser i naturen
- Vi unngår matsvinn ved å kaste minst mulig mat

- Vi har en enkel kjøkkenhage hvor vi dyrker poteter, gulerøtter og sukkererter som vi høster sammen med barna.

Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved å ta i bruk digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet, støtter vi barnas læringsprosesser og bidrar til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Vi bruker digitale verktøy som en integrert del av det pedagogiske arbeidet, hvor vi sammen med barna får utforsket og dokumentert de ulike aktivitetene. I foreldresamarbeidet bruker vi Kidplan til daglig kommunikasjon, bilder og informasjonsdeling, slik at foreldrene får innsyn i barnas hverdag i barnehagen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi er bevisste på vår bruk av digitale verktøy.
- Vi skal kontinuerlig evaluere og reflektere over når og hvordan vi bruker digitale hjelpemidler.
- Vi bruker digitale hjelpemidler ved ulike prosjekter og læringssituasjoner.
- Vi bruker tv/nettbrett ved pedagogisk arbeid med ulike temaer
- Vi samarbeider med foresatte for å utøve god digital dømmekraft

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging bidrar til kontinuitet og progresjon i det daglige arbeidet. Vurderinger skjer gjennom fortolkning og analyse av barnehagens styringsdokumenter, og dokumentasjonen synliggjør at det pedagogiske arbeidet oppfyller kravene i disse styringsdokumentene.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi prioriterer tid til møtevirksomhet, både for avdelingene, for lederteamet og for hele personalgruppen.
- Vi evaluerer arbeidet vårt kontinuerlig på møtene.
- Vi evaluerer barnehagens årsplan og progresjonsplan hvert år.
- Vi bruker Rammeplanen og Barnehageloven i planlegging og vurderinger.
- Vi har ulike temaer vi jobber med i løpet av et barnehageår.
- Vi har månedsplaner, der vi setter oss delmål og skaper rød tråd gjennom barnehagens ulike planer.
- Vi har tiltaksplaner som settes i kraft ved behov.

Havnabakkens progresjonsplan for Rammeplanens fagområder

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna: • uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter • bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter • videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd • leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord • møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer • opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale • utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 48)	• Vi bruker rim og regler, bevegelsessanger og synger med barna. • Vi legger til rette for språkstimulering i lek og alle hverdagsaktiviteter. • Vi øver på turtagning. • Vi ser/leser i bildebøker • Vi forteller ofte eventyr hvor vi bruker konkreter som hjelpemiddel. • Vi hjelper barna med å benevne gjenstander, følelser, farger, mat ol. • Vi bytter ut bøker jevnlig etter barnas interesser. • Vi har samlingsstund hver dag hvor vi forteller eventyr, synger, spiser frukt, og snakker om diverse temaer. • Vi har samtaler med barna i det daglige om ting som oppstår, og hjelper dem å sette ord på tanker og følelser	• Vi bruker rim og regler, bevegelsesleker, regelleker og sanger. • Vi videreutvikler barnas begrepsforståelse og bidrar til et variert ordforråd. • Vi øver på å vente på tur og lytte til hverandre. • Vi øver på å holde oppmerksomheten og konsentrasjonen over tid, med lydbøker, fortellinger og høytlesing. • Vi har bildebøker, faktabøker, historier og eventyr tilgjengelige for barna som gjenspeiler interesser, temaarbeid og årstider. • Vi har samtaler og refleksjoner sammen med barna i temaer de er opptatte av. • Vi hjelper barna med å sette ord på følelser og handlinger.	• Vi bruker rim og regler, bevegelsesleker, regelleker og sanger med flere vers. • Vi leser fortsettelsesbøker. • Vi øver på å vente på tur og lytte til hverandre. • Vi gir rom for barns medvirkning og retter fokuset mot deres interesser, og snakker og reflekterer over dem. • Vi gir rom til å kunne sette ord på følelser og kunne uttrykke seg. • Vi jobber med tekst ved at barna er med å lage egne historier. • Vi oppmuntrer barna til å skrive sitt eget navn. • Vi tuller og tøyser med sang, rim og regler og tar barnas spontansang på alvor.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KROPP BEVEGELSE MAT HELSE Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna: • opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt • blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold • videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper • opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer • blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser • setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser • får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 49 & 50)	• Vi varierer maten vi serverer, for å gi barna ulike smaksopplevelser. • Vi ønsker at barna skal oppleve matglede og samhold rundt bordet. • Vi oppmuntrer barna til å øve på grovmotoriske bevegelser inne, ute og på turer i skogen. • Vi har et «puterom» på begge avdelinger som gir varierte fysisk aktivitet. • Vi gjør barna kjent med kroppen ved å sette ord på alle kroppsdeler. • Vi tilrettelegger for finmotoriske aktiviteter. • Vi lærer barna å vaske hender før måltidet. • Vi tilrettelegger for at barna skal være delaktige i påkledningen. • Vi har danse-og bevegelsesleker og benytter oss ofte av det i samlingstund. • Vi er ute hver dag, øver på å bevege oss i ulikt terreng • Vi lærer barn å sette grenser for egen kropp ved å si “nei”	• Vi varierer maten vi serverer, for å gi barna ulike smaksopplevelser. • Vi har fokus på at barna skal oppleve matglede og samhold rundt bordet. • Vi legger til rette for grovmotorisk lek og kroppsbeherskelse inne og ute. • Vi viderefører finmotoriske aktiviteter. • Vi går på lengre turer i nærmiljøet og skogen, og spiser flere måltider ute. • Vi tilbyr barna ulike aktiviteter for de ulike årstidene. • Vi arrangerer vinterleker og skilek for barna. • Vi legger til rette for at barna klarer å vaske hendene sine selv før mat og etter dobesøk. • Vi oppmuntrer barna til å kle på seg mest mulig selv. • Vi har danse-og bevegelsesleker og regelelleker med barna inne og ute. • Vi lærer barna å sette grenser for	• Vi øver på finmotoriske aktiviteter som blyantgrep, klippe, lime, og perle. • Vi legger til rette for grovmotoriske lek og kroppsbeherskelse inne og ute. • Vi legger til rette for ballspill og regellek. • Vi arrangerer vinterleker, skilek og skiturer for barna. • Vi går tur til nærmiljø og skogen og har ulike aktiviteter til årstidene. • Vi legger til rette for at barna blir selvstendige ved dobesøk, håndvask, påkledning og pakke sekken sin. • Vi har som tradisjon å reise til Ramton camping på overnattingstur i mai. • Vi jobber med drama-, danse-og bevegelsesleker til ulik musikk. • Vi lærer barna å sette grenser for seg selv og respektere andres grenser.

		seg selv og i lek.	
FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KUNST KULTUR KREATIVITET Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna: • har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer • tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede • bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne • møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre • bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk • opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 51)	• Vi har ulike formingsaktiviteter og bruker ulike teknikker. • Vi henger opp barnas kunst på veggene og i taket. • Vi markerer og blir kjent med ulike tradisjoner og høytider. • Vi tilrettelegger for utkledning og ulike rolleleker. • Vi tar i bruk ansiktsmaling i leken. • Vi bruker musikk, sang og dans aktivt og introduserer barna for ulike musikksjangere • Barna får prøve ulike materialer og bruke sansene for å utforske og uttrykke seg • Barna får velge bøker vi skal lese, leker vi leker og sanger vi synger • Barna får vise frem og vise stolthet over eget arbeid • Vi bruker instrumenter i arbeidet og lar barna utforske hvilke lyder de lager	• Vi har ulike formingsaktiviteter og ulike materialer og utstyr tilgjengelig. • Vi henger opp barnas kunst på veggene og i taket. • Vi markerer og blir kjent med ulike tradisjoner og høytider. • Vi har utkledningstøy til rollelek. • Vi bruker musikk, sang og dans og introduserer barna for ulike musikksjangere. • Vi har tilreisende teaterforestillinger i barnehagen. • Vi lager en teaterforestilling til sommeravslutningen med barnas ønsker. • Vi motiverer barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans og drama. • Vi tar vare på barnekulturen gjennom sang og bevegelsesleker.	• Vi har ulike formingsaktiviteter og ulike materialer og utstyr tilgjengelig. • Vi henger opp barnas kunst på veggene og i taket. • Vi markerer og blir kjent med ulike tradisjoner og høytider. • Vi besøker ulike museer og kunstinstitusjoner og oppmuntrer til refleksjon rundt nye inntrykk. • Vi har tilreisende teaterforestillinger i barnehagen. • Vi bruker musikk, sang og dans aktivt og introduserer barna for ulike musikksjangere. • Vi lager en teaterforestilling til sommeravslutningen der barna er med på lage manus og rekvisitter. • Barna lager en musikkavslutning med instrumenter til sommeravslutningen. • Vi motiverer barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans og drama. • Vi formidler barnekultur gjennom regelleker og sangleker.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
NATUR MILJØ TEKNOLOGI Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna: • opplever og utforsker naturen og naturens mangfold • får gode opplevelser med friluftsliv året rundt • opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover • får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen • får kunnskap om dyr og dyreliv • lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi • får kjennskap til menneskets livssyklus. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 52 & 53)	• Vi går turer i nærmiljøet. • Barnehagen har skogen rett utenfor gjerdet, og barna beveger seg i ulendt terreng flere dager i uken. • Vi legger til rette for konstruksjonsleker som duplo, klosser og tog-bane. • Vi lar barna bli kjent med de ulike årstidene. Leke i ulikt vær og elementer som vann, snø, sand og leire. • Vi får besøk av reptilparken. • Vi bruker blant annet iPad for i pedagogiske opplegg sammen med barna ute i naturen • Vi går tur i skogen og setter ord på dyr, planter og bær vi finner • Vi har bøker som skildrer ulike faser av menneskets livssyklus • Vi reflekterer rundt livsfasene og begivenhetene som skjer i barnas liv, og i livene til de rundt barna • Vi reflekterer med barna om hvordan vi behandler dyr og insekter vi møter • Vi har bøker, fortellinger og sanger om dyr, og hilser på dyrene vi møter ute i nærmiljøet	• Vi går tur i nærmiljøet. • Barnehagen har skogen rett utenfor gjerdet, og vi bruker skogen flere dager i uken. • Vi legger til rette for konstruksjonsleker som duplo, lego, magneter, klosser og tog-bane. • Vi gir barna barna opplevelser og aktiviteter til alle årstider. • Vi snakker om og undrer oss over og alt som skjer i naturen. • Barna skal få kjennskap til og forståelse for planter, dyr, trær og samspillet i naturen. • Vi høster fra skogen og vår egen hage i barnehagen. • Vi får besøk av reptilparken. • Vi leser bøker, fortellinger og synger sanger om dyr i naturen. • Vi bruker Ipad til pedagogisk opplegg i naturen. • Vi har samtaler med barna om det de har erfart og opplevd.	• Vi bruker nærmiljøet og skogen flere dager i uken. • Vi gir barna opplevelser og aktiviteter til alle årstider. • Vi forsker på og eksperimenterer med lys, luft og vann. • Vi snakker om solsystemet, jorden, Norge, årstidene og været. • Vi formidler kunnskap om hva de ulike dyrene produserer. • Vi lager natursti i skogen og nærmiljøet. • Vi får besøk av reptilparken. • Vi bruker digitale verktøy til blant annet for pedagogisk opplegg med barna og for å søke opp informasjon. • Vi høster fra naturen og det vi har sådd selv i barnehagen.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
ETIKK RELIGION FILOSOFI Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna: • får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen • utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål • får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på • utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 55)	• Vi er rollemodeller og løser konflikter mellom barna på en omsorgsfull og trygg måte. Vi setter ord på hva som har skjedd og kommer med løsningsforslag. • Vi hjelper barn med å sette ord på følelser, handlinger og inntrykk. • Vi øver på å trøste hverandre. • Vi undrer oss og filosoferer sammen med barna. • Vi markerer og blir kjent med ulike typer tradisjoner og høytider. • Vi markerer samenes nasjonaldag 6. februar • Vi markerer FN dagen med sanger, bilder og fortellinger i samlingsstund • Vi har samtaler med barna om mangfold og inkludering • Vi reflekterer sammen med barna om ulike problemstillinger, og bygger videre på disse da barna selv tar initiativ til disse temaene. • Vi leser bøker som skildrer ulike familiekonstellasjoner og kulturelt mangfold	• Vi er rollemodeller, og veileder barna i å løse konflikter. • Vi har samtaler med barna om følelser og hvordan man behandler hverandre. • Vi undrer oss sammen med barna og reflekterer over ulike temaer. • Vi markerer og blir kjent med ulike typer tradisjoner og høytider. • Vi markerer ulike merkedager. • “Livets verdier” har en sentral plass i barnehagehverdagen. • Vi hjelper barna til å få en forståelse av hvordan andre barn reagerer på deres adferd, også gjennom rollespill. • Vi har samtaler med barna om mangfold og inkludering.	• Vi hjelper barna til å få en forståelse av hvordan andre barn reagerer på deres adferd. • Vi reflekterer over ordet «venn «og «vennskap». • Vi oppfordrer barna til å tenke selv og stille spørsmål når de lurer på noe. • Vi reflekterer over alt vi prater og leser om • Vi har samtaler med barna om ulike tradisjoner og høytider. • Vi hjelper barna til å løse konflikter selv og opprettholde vennskap. • Vi blir kjent med andre kulturer gjennom bøker, sang og samtaler. • Vi hjelper barna til å få en begynnende kjennskap til ulike trosretninger, livssyn og kultur.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
NÆRMILJØ SAMFUNN Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna: • oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet • erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse • utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt • blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner • blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer • blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur • får kjennskap til nasjonale minoriteter. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 56 & 57)	• Vi går turer og gjør oss kjent med nærmiljøet. • Vi drar på gårdsbesøk i Maridalen. • Vi tar barna med på tradisjoner som ulike arrangementer og vår faste julegløgg. • Vi arrangerer påskekaffe sammen med foreldrene der vi stiller ut kunst barna har laget • Barna er med på å bestemme hvilke aktiviteter vi gjør, bøker vi leser, sanger vi synger • Vi leser bøker om ulike familieformer, levesett og tradisjoner • Vi markerer samenes nasjonaldag 6. februar	• Vi går turer i nærmiljøet, blir kjent med ulike bygg og kulturminner i nærmiljøet. • Vi øver på å orientere oss i nærmiljøet og ferdes trygt. • Vi drar på gårdsbesøk til Maridalen. • Vi tar med barna på ulike tradisjoner. • Vi arrangerer påskekaffe sammen med foreldre, og utstiller barnas kunst. • Vi markerer Lucia med barn og foreldre. • Barna er med på å medvirke i sin egen hverdag. • Vi har samtaler og leser bøker om ulike familieformer, levesett og tradisjoner. • Vi markerer FN-dagen i samling med sanger, bilder og fortelling. • Vi markerer samenes nasjonaldag 6. februar.	• Barna blir godt kjent med skogen i nærmiljø på lengre turer. • Vi gir barna opplevelser og erfaringer i eget nærmiljø og samfunn. • Vi besøker skolen i nærmiljøet. • Vi drar til Oslo sentrum og blir kjent med betydningsfulle bygninger. • Vi snakker om hvordan man forholder seg ute i trafikken og oppfordrer barna til å vurdere trafikkbildet gjennom sansene sine. • Vi lar barna medvirke i sin egen barnahagehverdag for å få en begynnende forståelse for deltagelse i et demokratisk samfunn. • Vi har samtaler med barna om menneskerettighetene og markerer FN-dagen.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
ANTALL ROM FORM Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna: • oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger • utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper • leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på • erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse • bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse • undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter • undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 54)	• Vi teller mye sammen med barna. • Vi lager hinderløyper inne og ute som utfordrer barns romforståelse. • Vi bruker settekasser, pusle og enkle spill. • Vi tar i bruk eventyr hvor tall har en sentral rolle. • Vi bruker begreper som avstand, vekt, volum og tid i naturlige situasjoner. • Vi måler hverandre og se på hvem som er lengst, lavere og lignende. •	• Vi bruker de daglige situasjonene til å bevisstgjøre barna om tall og få erfaring med tall og mengder opp til 10. • Vi hjelper barna til å kjenne igjen grunnleggende geometriske former og oppdage dem i omgivelsene. • Vi spiller spill, pusler og introduserer terning. • Vi hjelper barna til å bruke rette proposisjoner. • Vi bruker sanger og regler med telling og tall. • Vi gjenkjenner former, farger og antall i for eksempel Kims lek.	• Vi lar barna få erfaring med å telle. • Vi jobber med mengdelæring. • Vi har skoleklubb med oppgaver innen antall, rom og form. • Vi bruker matematiske begreper, jobber med geometriske former og hjelper barna til å gjenkjenne tall, mønstre, farge og form gjennom oppgaver. • Vi spiller terning, kort- og brettspill. • Vi sorterer og kategoriserer. • Vi jobber med rett bruk av preposisjoner og tidsbegreper. • Vi gjenkjenner former, farger og antall i for eksempel Kims lek og andre leker.

Referanser:

Barnehageloven. (2005). Lov om barnehager (LOV-2005-06-17-64) Lovdata. https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64

Info Vest Forlag. (2016). *Alle med: Observasjonsskjema*.

Kunnskapsdepartementer. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-forbarnehagen-bokmal2017.pdf

Powell, B., Cooper, G., Hoffman, K. & Marvin, R. S. (2014). *The Circle of Security intervention: Enhancing attachment in early parent-child relationships*. Guilford Press.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes* (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Red.). Harvard University Press.

Årsplanen ble arbeidet med av personalet i Havnabakken barnehage i løpet av høsten 2026 og skal opp i SU onsdag 21 oktober 2026.
Godkjent av SU 21. oktober 2026.

Se også barnehagens nettside:
https://havnabakken.barnehage.no